

Kick it!

Foto: Folkets Bio

Anja är 14 år och älskar fotboll. Hennes klass ska vara med på en stor fotbollsturnering som Anja ser fram emot. När hon får veta att hon har cancer gör hon allt för att fortsätta med fotbollen men kroppen orkar inte. *Kick it!* är en stark film som kan användas för att föra samtal om vänskap, döden och sorgearbete.

Rek. för åk 2 – 6.

EN FILMHANDLEDNING AV ANNA HÅKANSSON

Handling

Filmens förtexter ackompanjeras av en intensiv fotbollsmatch. Efteråt diskuteras en kommande fotbollsturnering i klassrummet. Jonas menar att de aldrig kommer att vinna den kommande fotbollsturneringen eftersom de har tjejer i laget. Anja beskyller honom för diskriminering och hävdar att hon själv ska bli fotbollsproffs.

Hemma äter Anja middag med sina föräldrar. Hennes mamma suckar över att hon och hennes pappa matar hunden under bordet, men stämningen är varm och hjärtlig.

När Anja ser till att Jonas får sin mobil konfiskerad bjuder Jonas in henne till en uppgörelse efter skolan. Anja har övertagat, men Jonas sätter

sig gränsle över henne och slår henne så att hon börjar blöda näsblod.

När Anja börjar blöda näsblod igen får hon åka till akuten där de tar en mängd prover. När hon dagen därpå får besked om att hon har leukemi och måste stanna på sjukhuset är hennes första reaktion att det är omöjligt på grund av fotbollsturneringen. Sjuk-

utanför. Jonas ger henne sin mobil för att hon ska kunna höra matchen refereras. Hon ger honom sitt fotbollssmycke och han kysser henne. Utanför fönstret drar matchen mellan FK Onkologi och FK Anja igång. Kompisen Lars refererar matchen för Anja i telefonen. Jonas gör mål och Anja sluter ögonen och dör.

I nästa scen spelas fotbollsturneringens slutmatch. Anjas klasskamrater är iklädda riktiga matchtröjor och publiken håller plakat där det står FK Anja. Anjas föräldrar är också på plats. Lisa gör mål och filmens sista bild visar hur Jonas kysser Anjas fotbollssmycke.

Döden som abstrakt hot och fysisk verklighet

Även om *Kick it!* handlar om något så tragiskt som en ung flickas död så har den genomgående en ljus ton. Trots en krass insikt om dödens fysiska och snara realitet tappar Anja vare sig sin livsgnista eller humor. Det är så mycket hon vill hinna med innan allting tar slut – vänner, fotboll och det stundande sommarlägret.

Anja älskar fotboll och hennes första reaktion på sjukdomsbeskedet är förtvivlan att hon inte längre kan vara med på den kommande turneringen. Fotbollen är också något Anja vägrar ge upp. Hon tränar passningsspel i sitt sjukhusrum och drar slutligen med hela onkologiavdelningen i en stor, glädjestrålande match där både patienter, läkare och sköterskor deltar.

• Vilka intressen skulle ni tycka var svårt att ge upp, om ni var tvungna?

• Har ni varit med om att inte kunna göra något ni tycker om eftersom ni varit sjuka?

Trots att Anjas livsvilja är central i *Kick it!* är döden onekligen obeveklig. Hon kämpar emot med all sin fysiska förmåga, men döden närmar sig henne allt tydligare - från att vara ett abstrakt hot till att bli en fysisk realitet. Samtidigt finns insikten där redan från början hos Anja.

När hon vid sjukdomsbeskedet frågar hon sin läkare om hon kommer att dö och läkaren svarar att åttio procent tillfrisknar replikerar hon krasst "Det betyder att tjugo procent dör".

sköterskan Afida visar henne runt på avdelningen.

Anja sitter i sjukhussängen och mår dåligt, cellgifterna har satt in. Afida kommer in med ett kuvert med hälsningar från hennes klasskamrater. Anja försöker skriva tillbaka men misslyckas. När Afida tröstande stryker Anja över håret lossnar en stor tuss. Hon klipper hennes hår kort och erbjuder sig efteråt att skriva ned Anjas svar medan Anja dikterar. Resultatet blir en komisk redogörelse för livet på sjukhuset.

I sjukhuset börjar Anja passningsspel mot rumsväggen och snart har hon involverat en annan patient. De hamnar i sjukhuskorridoren och personal och övriga patienter dras in i en stor match.

I nästa scen är Anja helt hårlös och får dropp i armen. Läkaren är bekymrad men Anja får honom att lova att han ska göra henne frisk. Bilder av tomma sjukhuskorridorer kontrasteras mot soliga scener där flaggviftande och folkdräktklädda norrmän firar Norges nationaldag. Läkaren berättar att Anjas resultat är bättre och att hon tillfälligt ska få åka hem. Hemma testar hon en peruk men väljer att ta på sig en keps istället. Under rasten spelar klassen fotboll och Anja är med i matchen men ramlar ihop och Jonas anklagas för att ha tacklat henne.

På besök i en högstadieskola tar en av eleverna Anjas keps. Jonas tvingar dem att ge den tillbaka. Anja tackar och ber honom komma och besöka

henne på sjukhuset. Han avböjer utan förklaringar. Hemma hamnar Anja i gräl med sin mamma som bestämt att hon ska följa med henne till lägerskolan. Med pappans hjälp får Anja till slut åka själv. På lägerskolan leker de kurrögömma och Anja utmanar Jonas i vem som är bäst på att gömma sig. Hon väljer att klättra upp i en hög tall. Utsikten är milsvit, men plötsligt svindlar det för henne och hon är nära att falla. Jonas får syn på henne, klättrar upp och lotsar henne ned. Efteråt ber Jonas om ursäkt att han inte kommit och hälsat på henne. Han berättar att hans bror, Jesper, varit sjuk och dött och att han sedan dess inte klarar av att vara på sjukhus. Som pris för att hon vunnit utmaningen bär han, henne tillbaka till lägret.

Dagen därpå klagar Anja över huvudvärk och stiger inte upp ur sängen. Jonas besöker henne och föreslår att de ska spela som anfallsspelare tillsammans. Anja klär sig med stor möda och går ut för att vara med men svimmar av ansträngningen. På sjukhuset får de veta att cancer spridit sig till hjärnan.

Kameran följer läkarens rygg genom sjukhuskorridoren. Anja ligger i Afidas famn och frågar henne om det gör ont att dö. Jonas trotsar sin mammas begäran om att följa med hem och cyklar istället till sjukhuset med Lars. De ber Doktor Larsen om en ambulans så att Anja kan se matchen. När de får veta att hon är för svag, skjutsar de i stället fram hennes sjukhussäng till ett fönster och spelar matchen på gården

- Att kroppen är bräcklig och ändlig är ett faktum vi gärna blundar för. *Kick it!* påminner oss om att döden heller inte bara drabbar dem som lämnar ett långt liv bakom sig. Varför tror ni att det talas så lite om döden?

Kick it! använder sig mycket av kontraster. I ena scenen är Anja frisk och full av hopp, i nästa är hon operationsklädd och bilder i slowmotion visar hur hon faller ned i narkosen. Tomma sjukhuskorridorer ställs mot soliga bilder där glada och flaggviftande norrmän firar sjuttonde maj. En fotbollsmatch i sjukhuskorridoren kontrasteras mot Anja i sjukhussängen med droppslangen i armen. Liv ställs mot död.

- Fundera över vad det är som gör att det är så vanligt att berätta genom kontraster. Många andra filmer använder sig av kontraster på liknande sätt. Kan ni komma på några exempel?
- Hur är döden närvarande i filmen?

Utöver ovanstående kontraster ställs Anjas livsglädje mot Jonas hårdhet. Inte förrän han och Anja kommit såpass nära varandra att han kan berätta för henne

om sin brors död får vi en förklaring till hans hårda framtoning mot omvärlden. Hans ilska och distansering från Anja efter att han fått reda på hennes sjukdom är ett försvar mot de känslor broderns död lämnat efter sig. Hans brors död är också anledningen till han varit borta så mycket från skolan och gått om en klass. Vi förstår också att den är orsaken bakom hans komplicerade förhållande till sin mamma. Hon vill att han ska vara precis som sin bror och har ett enormt kontrollbehov – varje dag hämtar hon Jonas i skolan och tvingar honom att vara ständigt nåbar på sin mobil.

- Jonas sorg tar sig uttryck i ilska och frustration. Men med förtroendet mellan honom och Anja kommer också acceptansen och förmågan att ifrågasätta mammans kontrollbehov. Hur kan sorg se ut?

Anjas död förenar rivalerna Lars och Jonas. Tillsammans med Lisa och de övriga i klassen ser de till att Anja får möjlighet att följa den fotbollsmatch hon längtat efter att delta i. När Anja dör rör sig kameran bort från hennes sjukhussäng, ut genom fönstret, över

de fotbollsspelande klasskamraterna och upp bland molnen.

- Se närmare på den sista scenen. Vad tror ni att kamerarörelsen symboliserar?
- Varför finns det inte flera filmer om döden, för barn?
- Hur upplever ni den här filmen? Hur var det att se ett barn i er ålder dö på film?

Vänskap och sorgearbete

Jonas och Anja går från att avsky varandra till att bli förälskade. Först efter scenen vid tallen, när Anja låter Jonas hjälpa henne ner, kan Jonas själv sänka garden och berätta om sin döda bror. Scenen där han anförtror sig åt Anja är vackert inramad.

Med svindlande utsikt bakom sig och i bilder som badar i motljus berättar han varför han inte velat hälsa på henne på sjukhuset. När de ska tillbaka bär han henne på ryggen genom den soldränkta skogen. Både Anja och Jonas är stolta. Genom sin stolthet försöker de skydda sig mot och sorgen. Innan de släppt sin stolthet kan

sig mellan fokus och oskärpa sätter filmens ton. Scenen avslutas med att samma fotboll ligger övergiven på planen. I denna korta scen som ackompanjerar filmens förtexter fångas filmens teman. Bildspråket i *Kick it!* präglas av energiska, soldränkta sommarbilder, långt ifrån den sortens regntunga skyar man kan förvänta sig hänger över ett döende barn. Filmen inleds i vårvinter och avslutas i högsommar.

de heller inte närma sig varandra och visa sin sårbarhet. När deras lärare Ina pratar om förälskelse pratar hon också om det mod den kräver. Om att ”gå fram med hjärtat i handen” och riskera att bli sårad.

- Vad innebär det att vara stolt? Kan stolthet stå i vägen för att låta sig själv bli omhändertagen?

- Är det modigt att visa kärlek? Att visa sig svag?

Anjas klasskamrater, visar ett stort stöd. Alla hanterar de sorgen över hennes sjukdom och död på olika sätt. Jonas sorgearbete över broderns död har, som tidigare nämnts, resulterat i ilska och kantighet. Relationen till Anja och hennes förestående död leder honom slutligen vidare.

Den försiktige Lars visar mod och solidaritet med Anja och vinner därmed egen styrka. När Anja återvänder till skolan efter cellgiftsbehandlingen är det hans komplimanger för hennes ”biljardklot” som lättar upp stämningen. Det är också han som skänker henne nytt hår genom att teckna det på hennes hjässa när hon visar sig svag och uppgiven och erkänner för honom att hon saknar det.

Anjas bästa vän Lisa gör allt för att hjälpa henne genom sjukdomstiden. När hon får reda på att Lars är förälskad i Anja försöker hon envist para ihop dem och när Anja kommer tillbaka till skola iförd keps tar hon initiativ till en stor hattmodevisning. Hon erbjuder sig till och med att raka av sig

håret då Anja tappar sitt. I *Kick it!* får Lisa, Jonas och Lars representera olika förhållningssätt.

- Hur brukar det se ut när människor sörjer på film?

- Vad har ni för erfarenhet av sorg?

- Kan man sörja utan att gråta?

Även de vuxna bearbetar sorgen på sitt sätt. Anjas föräldrar har till exempel svårt att acceptera processen, medan Anjas läkare, som går under smeknamnet Doktor Mustasch, till en början lovar att göra allt i hans makt för att hjälpa Anja. Anja får honom att svära på sin mustasch att han ska göra henne frisk. I en avgörande scen ser vi till en början bara hans rygg när han går genom sjukhuskorridorerna till Anjas rum. Slutligen visar kameran hans nu renrakade ansikte framifrån. Efter att han rakat av sig mustaschen kallas han också för sitt riktiga namn, det mer formella Doktor Larsen.

- När barn talar om döden är det ofta på ett avdramatiserande sätt. Anja frågar rätt ut om hon ska dö och senare om det gör ont att dö. Varför tror ni att vuxna många gånger har svårare att uttrycka sig kring döden inför barn?

Stil och genre

Filmen inleds med scener från en intensiv fotbollsmatch på skolgården. Snabba klipp i takt med det framvisslade ledmotiv och bilder som rör

- Varför tror ni att filmskaparna har valt att berätta historien i så ljusa bilder? Varför till exempel inte låta den utspelas under hösten då naturen runt omkring oss dör?

- Se närmare på just den första scenen och hur den introducerar karaktärerna. Vad får vi veta? Vad får vi inte veta? Vilken roll spelar musiken?

Ofta när vi ser en film vet vi på förhand vad det är vi kommer att få se. Trailer och affischer talar sitt tydliga språk: det här en komedi, det där en kärleksfilm och det här ett drama. I *Kick it!* blandar man komedi och snyftare, kanske för att det ska bli uthärdligt att se. En scen där en glad Anja spelar fotboll med klasskamraterna konstreras några minuter senare.

- Vad tycker ni bäst om för film? Hur tror ni att det kommer sig att filmskaparna bakom *Kick it!* inte valt att göra en klassisk ”snyftare”? Varför tror ni att de flesta filmer är så lätta att placera i ett fack?

Läs/se vidare

- *Kick it!* är baserad på en holländsk förlaga, *Achtste-groepers huilen niet*. Om ni har möjlighet, välj ut en scen ur den och diskutera skillnader och likheter. Varför tror ni att de norska filmskaparna ville göra en nyinspelning av filmen?

- Att unga människor blir sjuka och dör är ett ovanligt tema i film. Nästan alltid berättas den typen av historier ur ett vuxenperspektiv i filmer avsedda för vuxna. Men det finns exempel på andra filmer och framför allt böcker som vänder sig till barn. Astrid Lindgrens *Bröderna Lejonhjärta*. Kan ni komma fler exempel själva?

- UR-programmet berättarministeriets avsnitt *Min döda "bästis"*, en radiodokumentär där vi får följa Tyras reflektioner om hennes döda kompis Nora. <http://urplay.se/Produkter/180035-Barnministeriet-dokumentar-Min-bastis-ar-dod>

Produktionsuppgifter

Originaltitel: Kule Kidz gråter ikke

Svensk premiärtitel: Kick it!

Regi: Katarina Launing

Manus: Linda May Kallestein

Producent: Silje Hopland Eik

Tanya Nanette Badendyck

Foto: Linus Eklund

Rollista:

Anja: Mia Helene Solberg Brekke

Jonas: Victor Papadopoulos Jacobsen

Lisa: Sigrid Welde

Lars: Ulrik William Græsli

Afida: Astrid Assefa

Tekniska uppgifter:

Originallängd i minuter: 102

Åldersgräns: Tillåten från 7 år

Sverigepremiär: 2014-03-14 Sverige

Distribution:

Folkets Bio AB, Stockholm

www.folketsbio.se

Observera:

Svenska Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Via länken www.sfi.se/filmdistribution kan ni lära er mer om hur man hittar och bokar film.

Redaktion:

Kaly Halkawt och Malena Janson

Svenska Filmsintitutet, juni 2014

